

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
ANNA FELICE**

Seduta tas-16 ta' Ottubru, 2013

Citazzjoni Numru. 910/2006

**Ragonesi & Company Limited (C-24740) f'isimha
propriu u ghan-nom tal-kumpanija estera Fulgor SA
tal-Grecja**

vs

**1. Korporazzjoni Enemalta;
2. Id-Direttur tal-Kuntratti; u
3. Associated Supplies Limited (C-2891) in
rapprezentanza tal-kumpanija estera Power Cables
Malaysia Sdn Bhd.**

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ta' Ragonesi & Company Limited f'isimha
propriu u ghan-nom tal-kumpanija estera Fulgor SA tal-
Grecja, li permezz tieghu, wara li ppremettiet illi:

Kopja Informali ta' Sentenza

Il-kumpanija rikorrenti Ragonesi & Company Limited hija r-rapprezentant lokali tal-kumpanija Fulgor SA tal-Grecja li fost prodotti ohra timmanifattura cables tal-elettriku.

Fis-sena 2004, l-intimata Korporazzjoni Enemalta harget sejha ghall-offerti E/T/T/PC3/33/2004, "Period Contract for 11kV paper insulated cables", li minhabba l-valur tieghu ai termini tar-regolamenti vigenti dak iz-zmien inhareg skont is-sistema tat-tlett pakketti;

Minn erba' offerenti, kemm ir-rikorrenti *pro et noe* u kemm l-intimata Associated Supplies Limited ghan-nom ta' Power Cables Malaysia kkwalifikaw mil-lat tekniku u ghalhekk kien l-ahhar pakkett li kien jikkontjeni l-prezz li kellu jholl u jorbot lil min kellu jinghata t-tender.

Il-prezzijiet tal-offerenti gew pubblikati fil-5 ta' Awwissu 2004 u minn kalkoli li saru kien jidher li kienet ir-rikorrenti li kellha l-ahjar prezz ghaliex ghalkemm Associated Supplies Limited *noe* kellha prezz prima facie favorevoli, minhabba li kienet qed toffri prodott Asjatiku kellha thallas tlieta punt sebgha fil-mija [3.7%] dazju fuq il-prezz offrut b'hekk li l-offerta' taghha kienet oghla minn dik tar-rikorrenti *pro et noe*;

Ciononostante, fil-31 ta' Jannar 2005, l-intimat Direttur tal-Kuntratti irrakkomanda li l-kuntratt jinghata lill-intimata Associated Supplies Limited *nomine* (Dok. A).

Meta r-rikorrenti *pro et noe* talbet ragunijiet ghaliex ittiehdet din id-decizjoni, l-intimata Korporazzjoni Enemalta wiegbet bil-miktub (Dok. B) li waqt li l-offerta' tal-intimata kienet varjabbli, dik tal-intimata Associated Supplies Limited *noe* kienet fissa u li din tal-ahhar kienet se ggib certifikat ta' ezenzjoni mid-dazju, dokument imsejjah GSP Form A.

Iffaccjata b'din l-informazzjoni, ir-rikorrenti *pro et noe* ma appellatx minn din id-decizjoni tal-ghotja tat-tender.

Fil-25 ta' April 2006, il-Korporazzjoni Enemalta harget sejha ghal tender iehor simili ghal dak fuq citat u sabiex

jigu evitati sorprizi, ir-rikorrenti *pro et noe* talbitha tispjega kif kienu se jigu kkalkulati l-prezzijiet u jekk Associated Supplies Limited *noe* kinitx ipprovdiet ic-certifikat ta' ezenzjoni GSP Form A fit-tender precedenti fuq citat (Dok. D);

Il-protestata Korporazzjoni Enemalta wiegbet li Associated Supplies Limited *noe* kienet irhas u kellha f'idejha wegħda li kwalunkwe dazju li kellu jithallas kellu jigi rifuz u dana skont formola fl-istess tender FORM 13, madanakollu ma saret ebda referenza għac-certifikat GSP Form A (Dok. E);

F'din il-formola hemm imnizzel car li wiehed irid jiddikjara permezz ta' marka f'kaxxa fl-istess formola li jekk il-Korporazzjoni Enemalta jkollha thallas id-dazju fuq l-importazzjoni tal-cable għaliex ma jigix ipprovdut ic-certifikat Euro 1, dan ikollu jigi rifuz mill-offerent. Huwa car mill-istess formola li jekk din il-kaxxa ma tigix ingassata d-dazju jizdied mal-prezz li jkun offrut meta jkun qed isir il-kalkolu tal-prezzijiet.

Ir-rikorrenti talbet permezz ta' ittri tal-10 u l-11 ta' April 2006 li l-protestata Korporazzjoni Enemalta tikkonferma li fil-fatt Associated Supplies Limited *noe* kienet harget il-formola GSP Form A mal-konsenja precedenti u sabiex jispjegaw kif kienu waslu għall-valuri tal-offerenti (Dok. F u G);

Fl-ahhar irrizulta li fit-tender E/T/T/PC3/33/2004, "Period Contract for 11kV paper insulated cables" Associated Supplies Limited *noe* ma kinitx ingassat il-kaxxa li tikkonferma li setghu jipprovdut certifikat EURO 1, (Dok. I) u għalhekk f'April 2006 gie zvelat li l-kumpanija protestata Associated Supplies Limited għan-nom ta' Power Cables tal-Malaysia kienet oghla mill-kumpanija rikorrenti u għalhekk qatt ma messha nghatat it-tender fuq citat;

Minhabba din l-irregolarita', ir-rikorrenti *pro et noe* soffriet danni f'telf ta' kummissjoni u profitti waqt li l-Korporazzjoni Enemalta għal ragunijiet injoti għar-rikorrenti, *pro et noe*, bi flus pubblici għazlet offerta' li kienet oghla u

Kopja Informali ta' Sentenza

sussegwentement taw informazzjoni hazina u qarrieqa sabiex tinheba l-verita'.

Il-fatti msemmija gew dedotti fi protest kontra l-intimati li gie pprezentat nhar il-5 ta' Lulju 2006, li permezz tieghu, l-intimati gew interpellati jaddivjenu ghal-likwidazzjoni u hlas ta' danni sofferti mir-rikorrenti *pro et noe*. Madanakollu, l-intimati mhux talli ghadhom inadempjenti imma talli lanqas biss ipprezentaw risposta ghall-protest imsemmi.

Talbu r-rikorrenti jghidu ghalfejn din l-Onorabbli Qorti joghgobha:

Tiddikjara li l-intimati Direttur tal-Kuntratti u Korporazzjoni Enemalta wettqu rregolaritajiet fil-procedura segwita ghall-ghoti tat-tender E/T/T/PC3/33/2004, "Period Contract for 11kV paper insulated cables", u li ghalhekk l-intimata Associated Supplies Limited (C-2891) *nomine* ma kellhiex tinghata l-kuntratt relattiv.

Bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-protest gudizzjarju Numru 280/06 tal-5 ta' Lulju 2006 kontra l-intimati li huma minn issa ingunti ghas-subizzjoni u b'rizerva ghad-dritt tar-rikorrenti *proprio et nomine* li tipprocedi ghal danni konsistenti f'telf ta' kummissjoni u profitti.

Rat ir-risposta tal-Korporazzjoni Enemalta, li in forza taghha eccepjet illi:

Preliminarjament u minghajr pregudizzju fil-mertu, ir-rikorrenti ghandu jgib prova li huwa gie awtorizzat sabiex jistitwixxi dawn il-proceduri in rapprezentanza tal-kumpanija estera Fulgor SA;

Ukoll preliminarjament, l-azzjoni tar-rikorrenti ghandha tigi michuda ai termini tas-subartikoli (3) u (4) tal-artikoli 469A tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta;

Minghajr pregudizzju ghas-suespost u fil-mertu t-talba tar-rikorrenti ghandha tigi michuda stante illi l-ghazla saret ai termini tat-tender in kwistjoni, tal-ligijiet u r-regolamenti

vigenti u fl-aqwa interess finanzjarju pubbliku billi fil-fatt l-offerta' maghzula kienet l-aktar offerta' baxxa kif ser jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

Rat ir-risposta tas-socjeta' Associated Supplies Limited, li in forza taghha eccepjet illi:

In linea preliminari, is-socjeta' Associated Supplies Limited nomine mhijiex il-legittima kontradittrici ghat-talba rikorrenti, u ghalhekk titlob illi tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju f'din l-istanza, stante illi l-istess socjeta' esponenti qatt ma kellha ebda relazzjoni jew ness guridiku mas-socjetajiet rikorrenti, oltre li l-premessi u t-talbiet rikorrenti huma evidentement diretti unikament kontra l-intimati l-ohra kollha f'din l-istanza;

Minghajr pregudizzju ghas-suespost u in linea preliminari wkoll, it-talbiet rikorrenti huma f'kull kaz preskritti, oltre li bl-istess trapass taz-zmien, is-socjetajiet rikorrenti ddekadew mid-dritt pretiz minnhom li jmexxu bl-azzjoni odjerna, skont il-ligi;

Minghajr pregudizzju ghal dak kollu hawn fuq espost, u fuq il-meritu, it-talba rikorrenti hija infondata fil-fatt u fid-dritt u ghalhekk timmerita illi tigi respinta, bl-ispejjez kontra l-istess socjetajiet rikorrenti, billi l-istess talba rikorrenti hija bbazata unikament fuq il-premessa falza u inveritiera illi s-socjeta' esponenti "*kienet oghla mill-kumpanija rikorrenti u ghalhekk qatt ma messha nghatat it-tender ... citat*". Fil-fatt, kuntrarjament ghal dak allegat mis-socjetajiet rikorrenti, l-offerta' maghmula mis-socjeta' esponenti, appartu li kienet wahda fissa, kienet ukoll irhas minn dik tas-socjetajiet rikorrenti. Dan qed jinghad billi d-dazju ta' 3.7% imsemmi fil-premessi rikorrenti mhuwiex, kif allegat mis-socjetajiet rikorrenti, qed jigi mizjud mal-prezz offrut mis-socjeta' esponenti, anzi qieghed jitnaqqas mill-istess prezz f'dawk ic-cirkostanzi fejn is-socjeta' esponenti ma ggibx ic-certifikat ta' ezenzjoni mid-dazju. Apparti hekk jigi rilevat ukoll illi, kif jirrizulta mid-Dokument 'B' anness mar-rikors promutorju, tirrizulta raguni ohra ghalfejn il-Korporazzjoni intimata qieset illi l-offerta' tas-socjeta' esponenti kienet orhos, u cioe' illi l-prezz offrut

Kopja Informali ta' Sentenza

mis-socjetajiet rikorrenti kien wiehed varjabbli, li jizdied b'5% kull sena. Minn kull angolu li thares lejha ghalhekk, l-azzjoni rikorrenti ghandha tirrizulta totalment frivola u vessatorja.

Rat ir-risposta tad-Direttur tal-Kuntratti, li in forza taghha eccepixxa illi:

It-talba tas-socjeta' attrici hija preskritta stante l-iskadenza tas-sitt xhur ai termini tal-artikolu 469A tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta.

Subordinarjament u bla pregudizzju ghas-suespost, fil-mertu, it-talba tas-socjeta' attrici hija infondata fid-dritt stante illi s-socjeta' attrici setghet facilment ressqet l-ilmenti taghha permezz ta' appell quddiem il-Public Contracts Appeals Board ai termini tal-artikolu 82(3) tal-L.N. 177 tal-2005.

Subordinarjament u minghajr pregudizzju ghas-suespost, it-talba attrici fil-konfront tal-intimat, hija fil-mertu nfondata kemm fil-fatt kif ukoll fid-dritt stante illi d-Direttur tal-Kuntratti ma wettaq ebda irregolarita' fil-procedura segwita fl-ghoti tat-tender mertu ta' dina l-kawza. Il-General Contracts Committee approva r-rakkomandazzjoni mressqa mis-socjeta' intimata Korporazzjoni Enemalta ghall-ghoti tat-tender lis-socjeta' Associated Supplies Limited stante illi kienet l-orhos offerta'.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat is-sentenza ta' din il-Qorti moghtija fit-18 ta' Novembru 2010, li permezz taghha, il-Qorti cahdet l-ewwel zewg eccezzjonijiet ta' kull wiehed mill-intimati u ordnat il-kontinwazzjoni tas-smigh tal-kawza fil-mertu.

Rat l-affidavit prodotti.

Rat id-dokumenti kollha esebiti.

Semghet ix-xhieda viva voce.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Rat li l-kawza thalliet ghas-sentenza.

Ikkunsidrat illi permezz ta' din il-kawza, is-socjeta' rikorrenti kemm f'isimha kif ukoll ghas-socjeta' Fulgor minnha rapprezentata qieghda titlob minn din il-Qorti dikjarazzjoni ta' irregolarita' fil-procedura segwita fl-ghoti ta' tender ghal xiri ta' cables mill-korporazzjoni Enemalta. Isostnu li s-socjeta' li rebhet it-tender ma messhiex fil-fatt rebhitu.

Il-fatti kif graw mhumieq kontestati. Jirrizulta mill-provi illi:

"Fit-8 ta' April 2004, il-Korporazzjoni Enemalta ppubblikat sejha ghall-offerti bir-referenza E/T/T/PC3/33/2004 ghall-provvista ta' Period Contracts for 11kV three core paper insulated Cables.

Din is-sejha ghall-offerti kienet taghlaq fil-25 ta' Mejju 2004.

Ghal din is-sejha ghall-offerti intefghu erba' (4) offerenti hekk kif jirrizulta mill-iskeda hawn annessa Dok. AF1.

Din is-sejha ghall-offerti kienet taqa' taht il-process imsemmi bhala procedura tat-tliet pakketti. Dan ifisser li l-offerta' trid tigi pprezentata fi tliet pakketti separati. Fl-ewwel pakkett ikun hemm il-garanzija bankarja, fit-tieni pakkett ikun hemm l-offerta' teknika u fit-tielet pakkett ikun hemm l-offerta' finanzjarja.

Mid-Dok. AF1 jirrizulta li l-erba' offerenti issottomettew il-garanzija bankarja u konsegwentement ghaddew ghat-tieni parti tal-process u cioe' l-evalwazzjoni teknika tal-offerti.

Kif jirrizulta mill-minuta tal-Kumitat Generali tal-Kuntratti hawn annessa bhala Dok. AF2, mill-erba' offerenti li gew

Kopja Informali ta' Sentenza

*sottomessi tlieta ghaddew mill-stadju tekniku ghall-fazi tal-
evalwazzjoni finanzjarja waqt li l-bidder identifikat bin-
numru T1 gie skwalifikat ghal ragunijiet teknici.*

*Il-Kumitat Generali tal-Kuntratti fuq rakkomandazzjoni tal-
Enemalta Corporation irrakkomanda li dan it-tender jigi
aggudikat lil Power Cables Malaysia.”*

Jirrizulta illi peress illi s-sejha saret f'data qabel ma Malta
dahlet fl-Unjoni Ewropea.

Jirrizulta wkoll illi fil-formola mimlija minn Power Cables
tal-Malaysia ma kinitx rigward dettalji ta' prezz (fol. 84),
giet immarkata l-kaxxa li turi li l-prodott kien ser jigi
provdot minghajr dazju (billi jkollu Eur 1 certificate).

Jirrizulta illi fl-1 ta' Settembru 2004, u cioe' qabel l-
aggidukazzjoni, William Decelis mid-Dipartiment tal-
Kuntratt, talab lil ASL, agenti ta' Power Cables, sabiex
jipprovdi d-dokumenti tal-ezenzjoni mid-dazju.
Rapprezentant ta' Power Cables imbaghad wieghed li ser
jipprovdi d-dokumenti. L-e-mails relattivi qeghdin esebiti in
atti a fol. 152. Finalment, id-dokumenti ma waslu qatt u
Power Cables inghatat it-tender ghax mid-dehra, l-
ammont minnha kwotat kien orhos. Sussegwentement,
irrizulta illi l-Enemalta kellha thallas ammont ta' dazju,
liema ammont spicca tnaqqas mill-ammont dovut lil Power
Cables.

Konsiderazzjonijiet

Il-Qorti tibda biex tinnota li r-regolamenti applikabbli ghal
dan it-tender partikolari kienu dawk kontenuti fl-Avviz
Legali 299/2003 (sussegwentement sostitwiti bl-Avviz
Legali 177 tal-2005 u mbaghad bl-Avviz Legali 296 tal-
2010).

Minn dawn ir-regolamenti johorgu principji bazici li
jirregolaw “public procurement”, u cioe' x-xiri da parti tal-
awtoritajiet. Dawn il-principji jiggarantixxu essenzjalment
dik it-trasperanza u non-diskriminazzjoni mehtiega fl-ghoti
ta' kuntratti pubblici. Dawn ir-regolamenti jipprovdu fost

hwejjeg ohra ghar-regola bazilari li offerta' qatt ma tista' titbiddel ladarba tkun intefghet. Lanqas ma tista' awtorita' li tkun qieghda tixtri prodott jew servizz tistieden lil xi offerent ibiddel l-offerta'. Ir-regolamenti jipprovdu biss ghall-possibilita' li l-istess awtorita' titlob kjarifiki limitament fuq kwestjonijiet teknici.

Regolament 102(2) testwalment jipprovdi illi:

“Izda d-Direttur tal-Kuntratti jew, bl-awtorizzazzjoni tieghu, Awtorita' Kontraenti, ikollhom il-jedd jiksbu kjarifiki fuq punti ta' xorta teknika b'mod li tkun tista' ssir valutazzjoni kif imiss ta' offerta', li, madanakollu f'dak l-istadju kienet tkun diga' giet dikjarata bhala wahda bazikament konformi.”

Wiehed jinnota ukoll illi tali kjarifika tista' tintalab biss wara li tkun hekk awtorizzata mid-Direttur tal-Kuntratti.

F'dan l-isfond, ghalhekk, il-Qorti ghaddiet biex tanalizza dak li seh fil-kors tal-procedura tal-ghoti tat-tender li wassal ghall-ilment odjern. Il-kompetizzjoni f'din is-sejha kienet ridotta ghal tliet offerenti li kollha kienu ssorvolaw il-procedura tal-ewwel zewg pakketti u ghalhekk il-kriterju deciziv kien ser ikun il-prezz. Mad-daqqa t'ghajn, l-offerta' ta' Power Cables kienet l-orhos, pero' din il-figura ma kinitx tinkludi dazju. Fil-formola mimlija minn Power Cables ma kien hemm ebda dikjarazzjoni rigward ezenzjoni minn dazju. Ghalhekk, min kien qed jaggudika kellu jipprovdi ghal dan. Infatti, il-formola dwar hlas (esebita a fol. 84), tinkludi fiha dikjarazzjoni tal-istess offerent illi “If the Eur 1 certificate box is **NOT** ticked, we are aware that duty (if applicable) will be added to our quoted price prior to adjudication (enfasi fuq dawn l-ahhar kelmiet mizjuda minn din il-Qorti). Minn dan jidher illi galadarba kien stabbilit li ma kienx hemm dikjarazzjoni ta' ezenzjoni mid-dazju, l-ammont ta' dazju kellu jigi mizjud mal-prezz tal-offerta' bir-rizultat li l-offerta' ta' Power Cables kienet tkun oghla minn dik ta' Fulgor. Dan ma sarx u nghata t-tender lil Power Cables.

Inoltre, wara li ghalqet is-sejha ghall-offerti rapprezentanti ta' Enemalta ikkomunikaw ma' rapprezentanti ta' Power Cables Malaysia kemm fl-Italja u kif ukoll f'Malta u talbuhom duty free certificate. L-e-mails skambjati esibiti in atti a fol. 152 juru li l-offerent intalab jikkonferma li ser jipprovdi prodott bla dazju. F'dan l-istadju, din il-Qorti tqis li dak li effettivament kien qed jintalab kien infatti bidla fl-offerta' li suppost kienet diga' qieghda tigi kkunsidrata bid-dazju aggunt. Din il-Qorti tqis li ma kinitx kjarifika ta' natura teknika kif premessa mir-regolament u ghalhekk bhala tali kienet irregolari. Enemalta ssostni li ma ghamlet xejn irregolari, anzi, kien id-dmir taghha li taghmel verifiki. Godfrey Camilleri li kien jokkupa l-kariga ta' Procurement Executive kien inkariga lil William Decelis jaghmel dawn il-verifiki wara li ghalqet is-sejha u qabel ma gie aggodikat it-tender (ara xhieda a fol. 165).

Il-Qorti tqis li ma kien hemm ebda raguni ghal dawn il-verifiki. L-offerent ma kienx wieghed l-ezenzjoni mid-dazju. Min kien qieghed jiggudika kien fid-dover li jzid l-ammont ta' dazju mac-cifra kwotata u jiddeciedi fuq il-figuri hekk. Li kieku sar hekk Power Cables ma kinitx tkun l-orhos offerent.

Lanqas ma tista' din il-Qorti taccetta l-argument illi l-Enemalta ma batietx spejjez ta' dazju. Ghalkemm huwa minnu li l-ammont ta' dazju mhallas gie mnaqqas mill-hlas lil Power Cables, pero' dan sar a skapitu tal-principju ta' trasperanza u "equality of arms" tant essenzjali fl-infiq ta' fondi pubblici. Enemalta tassew harget b'irhas, pero' dan ma jnaqqas xejn mill-fatt li kieku l-affarijiet tmexxew regolarment, ir-rizultat tat-tender fl-ahharnett kien ikun differenti. Il-fatt li l-izball batietu l-kumpanija Power Cables Malaysia huwa, fil-fehma ta' din il-Qorti, irrelevant.

Enemalta qieghda issa ssostni illi kien hemm raguni ohra ghaliex Fulgor tilfet it-tender, u dan kien ghaliex il-prezz taghha ma kienx stabbli peress illi kellu jizdied kull sena. Il-Qorti, f'dan il-kuntest, tirreferi ghall-affidavit ta' William Decelis (fol. 43) li jghid illi l-prezzijiet finali gew ikkalkulati fuq dan il-perjodu u ghalhekk il-prezz finali li bih kienet qed tikkompeti Fulgor kien jinkludi kull zieda mitluba kif

Kopja Informali ta' Sentenza

jirrizulta wkoll mid-dokumenti rigwardanti t-tender li gew esebiti mill-istess intimati. Enemalta kienet diga' ghamlet il-kalkoli taghha fir-rigward (ara wkoll e-mail a fol. 13 u 14).

Ghaldaqstant, il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi, filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet kollha fil-mertu tat-tliet intimati, tilqa' t-talba tar-rikorrenti kif dedotta, bl-ispejjez kif mitluba.

L-ispejjez ta' din il-kawza jithallsu mill-Korporazzjoni Enemalta u d-Direttur tal-Kuntratti in solidum bejniethom.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----